

כו' בתמוז תשס"ד

15 ביולי 2004

תפוצה: א', נצ'(1), ב'(3), ג'(1), ד'(2), ו'

הנדון: חוזר מס הכנסה מס' 19/2004 – מקצועית

הנושא: זיכוי ממס לביטוח חיים – סעיף 45א(א)(1) לפקודה

מבוא

1. חברות הביטוח בישראל משווקות לציבור מבוטחיהן, בין היתר, תוכניות חיסכון פרטיות המשולבות עם ביטוח חיים למקרה מוות (להלן – "פוליסות פרט"). על-פי תוכניות אלה, המבוטח משלם פרמיה חודשית לחברת הביטוח, כאשר חלק ממנה מיועד לחיסכון בדומה לתוכנית חיסכון (להלן – "מרכיב החיסכון"), ואילו החלק האחר מיועד לרכישת ביטוח חיים ("ריסק") למקרה מוות ולכיסוי ההוצאות השונות של חברת הביטוח.

כאן יודגש, כי פוליסות פרט אינן מאושרות כקופות גמל, ולפיכך לא חלות עליהן תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד – 1964 (להלן – "תקנות קופות הגמל"), ואף לא חלות לגבי תוכניות אלה הוראות אחרות בפקודה החלות על הפקדות לקופות גמל בלבד (כגון: סעיפים 45א(א)(2), 47 וכיו"ב).

2. לפי הוראות סעיף 45א(א)(1) לפקודה, יחיד יזוכה ממס ב- 25% מן הסכומים ששילמו הוא, בן זוגו, ילדו או הורהו, בשנת המס לביטוח חיינו או חיי בן זוגו, ילדו או הורהו בחברת ביטוח אם הוא תושב ישראל.

מנוסחו של הסעיף וממטרתו ברור הוא, כי יש להעניק זיכוי ממס רק בגין הסכום ששולם כפרמיה לביטוח החיים. דהיינו, אין לכלול את הפרמיה ששולמה למרכיב החיסכון בסכום שבגיננו יוענק הזיכוי.

3. באישורים השנתיים שהונפקו על-ידי חברות הביטוח לציבור מבוטחיהן בפוליסות הפרט, לא נעשתה הקפדה על הפרדה ברורה כמתחייב בין החלק ששולם כפרמיה לביטוח החיים לבין מרכיב החיסכון, ולכן הוענק זיכוי ממס לפי סעיף 45א(א)(1) גם על מרכיב החיסכון שבפוליסה. התוצאה הנה – מתן זיכוי ממס מעבר לקבוע בחוק.

4. זאת ועוד, מתן זיכוי כאמור גם על מרכיב החיסכון, יש בו כדי ליצור הפלייה בין חוסכים בתוכניות חיסכון במוסדות כספיים שאינם זכאים לזיכוי ממס על-פי סעיף 45א(א)(1) לפקודה בגין כספיהם שהופקדו למטרת חיסכון, לבין חוסכים בפוליסות פרט שנהנים מזיכוי ממס על-פי סעיף 45א(א)(1) לפקודה בגין כספיהם שהופקדו לאותה המטרה אך בחברות ביטוח.

הערה: במידה ופוליסת הביטוח מאושרת כקופת גמל ובהתאם לכך כפופה היא לתקנות קופות הגמל, יינתנו הטבות מס בצורה של ניכוי לפי סעיף 47 ו/או זיכוי ממס לפי סעיף 45א(א)(2) או 45א(ב) - לפי העניין, וזאת גם על מרכיב התשלומים המיועד לחיסכון.

מטרת חוזר זה, לקבוע את אופן מתן הזיכוי ממס לנישומים אשר הפקידו כספים בפוליסות פרט כאמור.

תחולת הוראות סעיף 45א לפקודה

1. כפי שהוסבר לעיל, מנוסחו של הסעיף וממטרתו עולה, כי הזיכוי ממס יינתן רק בגין סכומים ששולמו לשם רכישת ביטוח חיים למקרה מוות בלבד.

2. קביעה זו מבוססת, בין היתר, על הגדרת המונח "ביטוח חיים" בסעיף 41 לחוק חוזה הביטוח, וכן על סעיף 45א(א)(1) לפקודה שמשמש בביטוי – "לביטוח חיו או חיי בן זוגו... – ואשר על כן, יש להעניק זיכוי ממס כאמור רק בגין מרכיב הפרמיה המשולם עבור ביטוח החיים, ולא בגין מרכיב פרמיה שאינו כזה.

3. לאור האמור לעיל, לפי הוראות החוק, לשונו ומטרתו כפי שהם כיום, אין להעניק זיכוי ממס לפי סעיף 45א(א)(1) לפקודה בגין התשלומים שנועדו למרכיב החיסכון שבתוכנית הביטוח, שהרי תשלומים אלה לא נועדו כלל לרכישת ביטוח חיים.

4. מרכיב החיסכון אותו יקבל המבוטח בגיל מסוים או בקרות מקרה אחר בחייו או במותו, אינו נכלל בהגדרת "ביטוח חיים" או לביטוח חייו, שכן אלה אינם כוללים בתוכם מרכיב של ביטוח מפני סיכונים. מרכיב החיסכון הנו חיסכון לכל דבר בדומה לתוכנית חיסכון בנקאית, ואין בו כל אלמנטים של ביטוח מפני סיכונים כלשהם.

הנחיות לפעולה

1. לאור האמור לעיל, החל משנת המס 2004 ואילך, חויבו כל חברות הביטוח לבצע הפרדה ברורה באישורים השנתיים שהן מנפיקות לציבור מבוטחיהן והמיועדים לשמש אותם לקבלת הזיכוי כאמור, וזאת בין מרכיב התשלומים ששולמו על-ידי המבוטח לחיסכון, לבין מרכיב התשלומים ששולמו על-ידו לשם רכישת ביטוח החיים ("הריסק").
2. לפיכך, החל משנת המס 2004, הזיכוי ממס לפי סעיף 45א(א)(1) יוענק רק בגין מרכיב התשלומים ששימשו את המבוטח לרכישת ביטוח החיים ("הריסק") בלבד, ולא בגין התשלומים ששולמו למרכיב החיסכון.
3. הוראה זו תחול הן על פוליסות פרט ותיקות שהונפקו עד שנת 2003 והן על פוליסות פרט חדשות המונפקות החל משנת 2004.
4. כמו-כן, ברצוננו להדגיש כי אין להעניק זיכוי ממס לפי סעיף 45א(א)(1) לפקודה בגין תשלומים ששולמו לרכישת ביטוח מפני תאונה, מחלה, נכות וכיו"ב, ובוודאי שאין להעניק זיכוי ממס כאמור בגין תשלומים ששולמו לרכישת כיסוי ביטוחי כנגד נזקי רכוש וממון.

ב ב ר כ ה

נ צ י ב ו ת מ ס ה כ נ ס ה ו מ י ס ו י מ ק ר ק ע י ן